

CREACIÓ

Lletra de Nadal

Josep Gerona

El mite de la renovació anual sembla ser una constant de tota l'espècie humana. En algun moment de l'any totes les cultures senten la necessitat de posar el rellotge a zero per tornar a començar. Més enllà de creences dogmàtiques tradicionals, el fenomen podria ser interpretat com un mecanisme d'autodefensa del nostre cervell: com que estem condemnats a giravoltar indefinidament, lliscant de forma imparabile sobre el pla de l'el·líptica, entorn de l'estrella, almenys comptem-ne les voltes! És un recurs per no trobar-nos tan perduts, per fugir del vertigen, com el pres que apunta els dies que passen amb ratlletes a la paret, perquè no es talli el fil i saber quan acabarà.

Sigui com sigui, ja tornem a ser davant del paisatge dels vidres enfarinats. Els nens, a punt de fer vacances, s'ho passen bé amb les llums i les figuretes, somien en els regals que els portaran -encara que siguin somnis pervertits pels publicistes, com si els seus somnis no poguessin ja mai més tornar a ser diferents dels somnis dels adults -, i esperen impacients per fer-se grans!

Els grans anirem molt enfeinats, renovarem les agendes i, quan tornem a començar, estarem cansats i ens lamentarem d'haver-hi posat tantes expectatives -com si fóssim nens! La velocitat dels esdeveniments ens obre la possibilitat d'omplir d'activitat, cada vegada més, el nostre temps, i això ens condueix a no disposar del temps suficient per al pensament: som nosaltres, de fet, les primeres víctimes de l'acceleració tecnològica (Virilio *dixit*). Si no volem que el nostre pensament quedi reduït a un simple programa informàtic de gestió, caldrà que ens aturem!

Més enllà, doncs, dels diferents tipus de creences dogmàtiques -tant les religioses com les economicistes, que ara s'estilen més-, ens calen noves creences, fonaments. La suposada absència de prejudicis i de valors acostuma a encobrir-ne els pitjors. Potser que ens paréssim a pensar -ja que és inevitable que en tinguem -quins prejudicis i valors volem, i no que, passivament, ens deixem portar (a tota velocitat).

En el darrer llibre que ha publicat sobre Paul Celan (*Celan, lector de Freud*), a la pàgina 87, el poeta Arnau Pons hi fa una comparació que m'ha colpit. De les piles d'humans assassinats als camps, que sovint hem vist als documentals, n'escriu: "Un munt de cadàvers despallats, escanyolits i embrollats prenen la forma d'un cervell: la matèria cerebral amb els seus grisos i les seves circumvolucions." I és ben bé així. ●

